

Jaarverslag 2014

Regionaal Archief | Alkmaar

Regionaal Archief Alkmaar

Postbus 9232

1800 GE Alkmaar

072-8508200

info@archieffalkmaar.nl

www.archieffalkmaar.nl

Locatie studiezaal, kantoren en depotgebouw

Bergerweg 1

1815 AC Alkmaar

Voormalige Ambachtsschool

Algemeen bestuur Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (per 31-12-2014)

Dhr. P.M. Bruinooge (Alkmaar), Mw. O. Rasch (Bergen), Dhr. H. Klijnstra (Castricum), Dhr. K.F. Schuiling (Den Helder), Mw. H.R. Oosterop-Van Leussen (Graft-de Rijk), Dhr. L. Dickhoff (Heerhugowaard), Dhr. T.J. Romeyn (Heiloo), Dhr. J.R.A. Nawijn (Hollands Kroon), Dhr. J. Nieuwenhuizen (Langedijk), Dhr. B. Blonk (Schagen), Dhr. J.C. Hagens (Schermer), Mw. M.L. Loef (adviserend lid namens de Provinciale Archiefinspectie).

Dagelijks Bestuur Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (per 31-12-2014)

Dhr. P.M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter, Dhr. P.J. Post (RHCA), secretaris, Dhr. J. Nieuwenhuizen (Langedijk), portefeuillehouder financiën, Dhr. K.F. Schuiling (Den Helder), vice-voorzitter, Mw. H.R. Oosterop-van Leussen (Graft-De Rijk), portefeuillehouder personeel.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Dienstverlening aan overheidspartners.....	5
Inspectie (toezicht).....	5
Advies	6
E-depot.....	6
Dienstverlening aan publiek.....	8
Fysiek bezoek aan het Regionaal Archief.....	8
Digitaal bezoek aan het Regionaal Archief	11
Educatie.....	13
Digitalisering.....	14
Communicatie en PR.....	16
Naar buiten met de collectie	20
Samenwerken.....	22
Achter de schermen	24
Archieven.....	24
Bibliotheek.....	24
Topografisch Historische Atlas.....	24
Restauratie en materieel beheer	25
Huisvesting en financiën	26
Bijlage 1 Bestuur	27
Algemeen Bestuur	27
Dagelijks Bestuur	27
Bijlage 2 Personeel.....	28
Medewerkers per 31 december 2014	28
Verzuimcijfers.....	29
Stagiairs	29
Personeelsvertegenwoordiging	29

Vrijwilligers en werkgroepen	30
Bijlage 3 Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.....	32
Het bestuur	32
Activiteiten	32
Archivaria	32
Bijlage 4 Ontvangen archieven in 2014.....	33
Bijlage 5 Ontsloten archieven in 2014	35
Bijlage 6 Aanwinsten beeldmateriaal in 2014.....	36
Bijlage 7 Ontsloten beeldmateriaal in 2014	38
Bijlage 8 Overzicht	39
Fysiek bezoek.....	39
Educatie.....	41
Digitalisering.....	42
Naar buiten met de collectie	42
Samenwerken.....	44

Voorwoord

De afwikkeling van de verhuizing naar de Bergerweg is helemaal achter de rug. We hebben in 2014 voor het eerst volledig, zowel studiezaal als depot en kantoren, aan de Bergerweg gedraaid. Dat is de medewerkers van het Regionaal Archief, de studiezaalbezoekers en aangesloten overheden prima bevallen. Nu alle mensen en archieven hun draai en plek hebben gevonden in het centrum van Alkmaar, is het tijd om onze aandacht weer op de (verre) toekomst te richten.

Want de wereld om ons heen, de vorm van en behoefte aan informatie is aan verandering onderhevig. En daarmee het beheer en behoud van informatie op de lange termijn: zeker die van archieven. Het Regionaal Archief Alkmaar is dan wel bezig met het beheren van de lokale en regionale geschiedenis, maar kijkt net zo goed ver in de toekomst. Nu met het nieuwe depot de papieren archieven zijn veiliggesteld, richten we onze aandacht op de (toe)komst van de digitale archieven. De digitalisering dringt steeds verder door bij overheden en in de samenleving in het algemeen. Deze informatie moet binnen afzienbare tijd 'duurzaam' gearchiveerd worden. Daar zet het Regionaal Archief onder meer op in door het voorbereiden van de komst van een e-depot, een voorziening voor langdurige bewaring van digitale archieven. Dit zal zowel voor het Regionaal Archief als voor de aangesloten gemeenten nog veel voorbereiding vergen!

In het beleidsplan 'Bij de tijd 2015–2018' wordt een dubbele opdracht beschreven, namelijk de dienstverlening aan overheden en burgers. Deze taak wil het Regionaal Archief vanuit een aantal kerngedachten uitvoeren. Namelijk, het Regionaal Archief Alkmaar is

- *coöperatief* en letterlijk een gemeenschappelijke regeling. Samenwerken staat hoog in het vaandel.
- *inventief* en doet veel met weinig.
- *proactief* en gaat er steeds op uit om de collectie naar buiten te brengen.

Ondanks een relatief kleine bezetting en beperkt budget heeft het Regionaal Archief Alkmaar in het jaar 2014 al een goede start gemaakt met de in het beleidsplan geformuleerde doelen. Zonder verdere bezuinigingen kunnen we dit beleid voortzetten. En voor de nieuwe taken zal nieuwe financiering gevonden moeten worden. In dit jaarverslag leest u welke stappen ondernomen zijn in het afgelopen jaar en hoe deze zich verhouden tot het nieuwe beleidsplan.

P. Post
Directeur Regionaal Archief Alkmaar
Maart 2015

Dienstverlening aan overheidspartners

Het Regionaal Archief beschikt over de kennis om verantwoorde beslissingen te nemen over het bewaren van zowel papieren als digitaal archief op lange termijn. In de dienstverlening aan overheden staat samenwerking centraal. De focus van het Regionaal Archief Alkmaar ligt daarbij op **toezicht en advies bij de inrichting en het beheer van de moderne informatiehuishouding**.

Het Regionaal Archief Alkmaar denkt en helpt mee aan de borging van duurzame betrouwbaarheid en toegankelijkheid van actuele en toekomstige overheidsinformatie. Dit is niet alleen nodig voor eigen bedrijfsvoering van een gemeente (een vlekkeloos en klantvriendelijk verlopende digitale dienstverlening). Maar ook voor verantwoording aan burger en volksvertegenwoordiging, bewijsvoering in juridische kwesties en het erfgoed van latere generaties.

Het Regionaal Archief Alkmaar is overtuigd dat samenwerking leidt tot een beter resultaat. Vanuit de inspectietaak bezoekt het Regionaal Archief regelmatig aangesloten gemeenten, maar wat weten zij van het werk op het Regionaal Archief? In 2014 hebben verschillende werkbezoeken plaatsgevonden en ontvingen we gemeenteambtenaren uit bijvoorbeeld Den Helder en Bergen.

Inspectie (toezicht)

Het Regionaal Archief bemoeit zich niet vrijblijvend met de gemeentelijke informatiehuishoudingen. Archiefinspecteurs voeren vanuit het Regionaal Archief (incident)inspecties uit bij aangesloten overheden, inclusief gemeenschappelijke regelingen en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Voldoen de overheden aan regels en normen over informatiehuishouding? Door de gemeentelijke archiefinspecteur zijn in 2014 wederom integrale inspecties uitgevoerd en gerapporteerd. Ook hebben verificatiegesprekken plaatsgevonden.

Naar aanleiding van de invoering van KPI's¹ is tevens verslaglegging gedaan voor diverse gemeenten. Ook zijn er adviezen gegeven over selectie, vernietiging, vervanging, vervreemding, overbrenging en (digitaal) informatiebeheer aan de aangesloten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Ten slotte verstrekte de archiefinspecteur machtigingen voor vernietiging en verkorting van bewaartermijnen aan aangesloten organisaties.

- Eind 2013 is er een integrale inspectie uitgevoerd bij de gemeente Hollands Kroon, waarvan de archivaris, in het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven, zijn bevindingen begin 2014 heeft gerapporteerd aan het college van B&W.
- Eind 2014 is er een integrale inspectie uitgevoerd bij de gemeente Schagen, waarvan de archivaris, in het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven, zijn bevindingen begin 2015 heeft gerapporteerd aan het college van B&W.

¹ Gemeenten krijgen sinds de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht (wet RGT) eind 2012 te maken met Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). De bestaande instrumenten voor interbestuurlijk toezicht zijn met deze wet versoberd. De wet RGT gaat uit van een gemeenteraad of volksvertegenwoordiging die de taken van haar eigen bestuur controleert. Aan de hand van KPI's wordt de controle zo transparant, openbaar en krachtig mogelijk.

- In het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven heeft de gemeentelijke archiefinspecteur de archiefinspecteur van de Sector Interbestuurlijk Toezicht van de Provincie Noord-Holland ondersteund in de uitvoering van zijn werkzaamheden door zogeheten verificatiegesprekken bij te wonen.
- De archivaris heeft op basis van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ontwikkelde Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) verslag uitgebracht aan het college van B&W van de gemeente Den Helder en de gemeente Hollands Kroon.
- Monitoren van verbeteracties in de informatiehuishouding van de gemeente Den Helder.
- Er is begeleiding aan de gemeenten Alkmaar, Schermer en Graft-de Rijp gegeven bij het samenvoegen van de informatiehuishouding in aanloop naar de fusie per 1 januari 2015.

Advies

De regels en normen waaraan informatiehuishouding van overheden moet voldoen (zoals Archiefwet '95, Archiefverordeningen van gemeenten, NEN-Normen, etc.) is niet vast en alomvattend. Archiefinspecteurs worden ook ingezet als adviseurs omdat de dynamiek in het veld van ICT en informatiemanagement groot is. De gemeentelijke archiefinspecteur geeft het hele jaar door advies (binnen de kaders van archiefwet- en regelgeving) over selectie, vernietiging, vervanging, vervreemding, overbrenging en (digitaal) informatiebeheer. In het kader van de adviestaak is verder het volgende uitgevoerd:

- Op grond van het Besluit Informatiebeheer van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft de archivaris advies uitgebracht over het vergenomen besluit om archiefbescheiden te gaan vervangen door digitale reproducties.
- In het kader van het toezicht op de niet-overgebrachte archieven heeft de gemeentelijke archiefinspecteur voorbereidingen getroffen en advies gegeven aan de aangesloten overheden ten aanzien van het invullen van de KPI's, zodat de archivaris in de loop van 2015 verslag kan uitbrengen aan het college van B&W van de aangesloten gemeenten en het bestuur van het HHNK.

E-depot

In 2014 is een adviseur digitale informatie aangesteld die zich bezig zal houden met de ontwikkeling en realisatie van een e-depot. Het beleidsplan 'Bij de tijd 2015-2018' streeft naar een werkend e-depot in 2018. Een adviserende rol naar overheidspartners speelt naast die realisatie een grote rol.² Digitale informatie moet immers klaar zijn om te zijner tijd opgenomen te kunnen worden in een e-depot. Overeenstemming over het gebruik van metadata en het in kaart brengen van aanwezige digitale informatiebestanden is daarbij van groot belang.

- Het Regionaal Archief heeft initiatief genomen voor het pilot project 'Duurzaam digitaal archiveren' in voorbereiding op een e-depot. Dit gebeurt in samenwerking met de gemeenten Zuidplas, Waterland en Heerhugowaard en naast het Regionaal Archief de archiefdiensten Waterlands Archief en Streekarchief Midden-Holland. Het

² Het garanderen van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid van archieven op de lange termijn wordt door digitalisering steeds moeilijker. Terwijl het wel een voorwaarde is voor een goed functionerende democratie en daarom ook een wettelijke taak van overheden. Digitale informatie is vluchtig moet goed verzorgd worden om het terugvindbaar, leesbaar en interpreteerbaar te houden. Denk daarbij ook aan een soepel verloop van de werkzaamheden voor gemeenten zelf.

Regionaal Archief werkt met gemeente Heerhugowaard aan de test waarbij de gemeentelijke administratie met een e-depot en archiefbeheerssysteem wordt gekoppeld. Doel van de pilot is een blauwdruk voor een e-depot. Hierin staan de te nemen stappen voor archiefdiensten en gemeenten, en de lasten en mogelijk baten van een e-depot helder beschreven. De pilot krijgt financiële ondersteuning van de landelijke projectgroep *Archief2020*.

- Het Regionaal Archief neemt naast de pilot deel aan diverse landelijke overleggen op het gebied van e-depot, om goed op de hoogte te blijven van ontwikkelingen bij andere archiefdiensten.
- Binnen de werkgroep 'Metadata', waar een zestal aangesloten gemeenten aan deelnemen, is gekozen voor gebruik van het metadatamodel 'Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden' (TMLO). Tijdens een workshop 'metadata TMLO' bij het Regionaal Archief waar alle aangesloten gemeenten aan deelnamen, is het model behandeld.

Dienstverlening aan publiek

De eigenschappen coöperatief, inventief en proactief komen tot uiting in het actieve publieksbeleid van het Regionaal Archief Alkmaar. Wij vinden dat de collectie van iedereen is en dat ieder deze moet kunnen gebruiken. Niet alleen

In de dienstverlening aan burgers richt het Regionaal Archief zich in het beleidsplan 'Bij de Tijd' onder meer op een stijging in het aantal fysieke en digitale bezoeken.

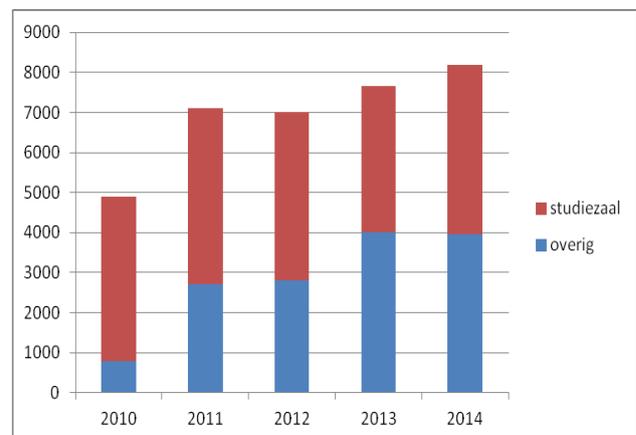
stellen we de archieven dan ook beschikbaar voor de geïnteresseerden die het Regionaal Archief online en offline zelf opzoeken, maar treden we actief naar buiten met de collectie.

Het archief is een historische werkplaats en de collectie is van iedereen. We houden daarbij continu verschillende doelgroepen met verschillende wensen voor ogen, als de 'kijker', 'vrager', 'zoeker', 'intermediair' en 'educator'.³

Fysiek bezoek aan het Regionaal Archief

Het bezoekersaantal in de studiezaal en bij activiteiten is stabiel. Al geruime tijd is dit zo'n 7000 bezoekers per jaar. In 2014 heeft het Regionaal Archief in totaal **6731** fysieke bezoekers ontvangen. Met activiteiten buitenshuis daarbij opgeteld komen we op **8181** mensen. Omdat we de waardering voor de openingstijden terugzien in de bezoekersaantallen blijft het Regionaal Archief streven naar een 32-urige openstelling van de studiezaal per week. Deze wordt dan gebruikt voor onderzoek, het overbrengen van vaardigheden, samenwerken, het vervaardigen van publieksproducten, etc.

- Het aantal fysieke bezoeken aan de studiezaal voor archiefonderzoek is **4220**. Dat is een procentuele stijging van 15% ten opzichte van het verslagjaar 2013.

Fysieke bezoeken aan het Regionaal Archief in 2014

- In de top vijf van de meest opgevraagde archieven treffen we de notariële archieven van Alkmaar aan, evenals de gemeentelijke archieven van Alkmaar (1325-1815 en 1945-1986), de Oud-rechterlijke en weeskamerarchieven van de regiogemeenten en het archief van de voormalige gemeente Wieringermeer 1938-1985.
- In het verslagjaar zijn bijna veertig publicaties verschenen waarbij de archieven en collecties van het Regionaal Archief zijn gebruikt als bron.

Zie 'Fysiek bezoek' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 39 voor een gedetailleerd overzicht.

³ Zie beleidsplan 'Bij de tijd 2015-2018' vanaf pagina 12.

Zaterdagopenstelling

Om publiek ook buiten reguliere werktijden de mogelijkheid te geven archiefonderzoek te doen is de studiezaal lange tijd op dinsdagavond open geweest. In 2014 is besloten om te stoppen met de dinsdagavondopenstelling en te starten met een zaterdagopenstelling van de studiezaal. Op deze manier hopen we een ander publiek te kunnen bereiken en bedienen. Mede daarom combineert het Regionaal Archief de zaterdagopenstelling met een toepasselijke activiteit.

Er hebben drie zaterdagopenstellingen plaatsgevonden met in totaal **101** bezoekers. Een presentatie over conservering en restauratie van archieven, een lezing en rondleiding over de Tweede Wereldoorlog in Alkmaar e.o. en een workshop over etiquette en de feestdagen in archieven gaven extra invulling aan de openstelling.

Activiteiten

Het Regionaal Archief neemt graag deel aan initiatieven waarbij cultuur of erfgoed lokaal, regionaal of landelijk onder de aandacht wordt gebracht. Hierbij ontvingen we in totaal **354** bezoekers. Zoals tijdens:

- Kunst tot de Nacht. In de studiezaal van het Regionaal Archief is een toneelstuk opgevoerd over watergeus Jan Haring door stichting OpRoet, waar **230** mensen naar kwamen kijken.

Kunst tot de Nacht 2015

- Open Monumentendag. Het Regionaal Archief was aanwezig met een kraam in de Grote Kerk, waar 8000 bezoekers zijn geteld. Aan de studiezaal zijn **124** bezoeken gebracht.

Ook organiseert het Regionaal Archief op eigen initiatief activiteiten in het voorjaar en najaar. Daar kwamen in totaal **445** bezoekers op af.

- In mei is er een presentatie gegeven van zogenaamde 'toen-en-nu' foto's. Bij deze voorjaarsactiviteit waren **80** bezoekers aanwezig.

Een druk bezochte voorjaarsactiviteit

- In het najaar is een Open Dag georganiseerd. Hierbij werd extra aandacht gegeven aan de Eerste Wereldoorlog. Het opengestelde depotgebouw en de studiezaal zijn door **320** mensen bezocht. Er is materiaal tentoongesteld uit eigen collectie en van derden als Museum Le Poilu. Ook werden films vertoond en stonden specialisten klaar om te assisteren bij archiefonderzoek of een uitspraak te doen over meegebracht archiefmateriaal.

Een zeer geslaagde Open Dag in oktober 2014

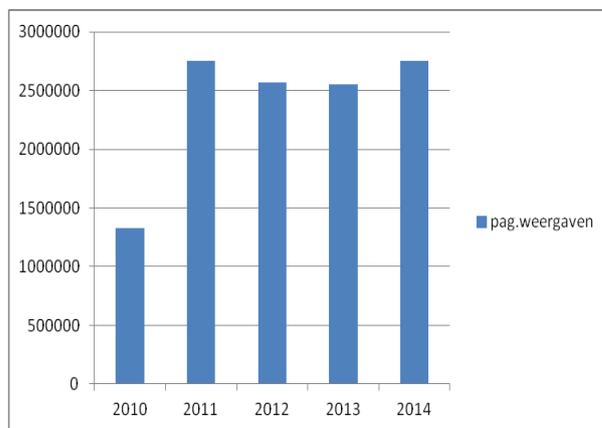
Het geopende blik met biscuits

- Een middag in het teken van de Tweede Wereldoorlog is bezocht door **45** mensen. Een ongeopend blik, dat is meegebracht door één van de bezoekers, is later onder veel media-aandacht geopend op de binnenplaats van het Regionaal Archief. De inhoud bleek te bestaan uit 'welfare-biscuits', die kort na de bevrijding werden uitgedeeld door de bevrijders.

Digitaal bezoek aan het Regionaal Archief

Digitale dienstverlening zorgt ervoor dat onderzoekers op afstand, dag en nacht hun werk kunnen doen. Ook biedt een website de mogelijkheid historische bronnen op een gedetailleerde wijze te ontsluiten. Hierdoor wordt het gebruik van archiefbronnen voor minder ervaren onderzoekers makkelijker.

- De website *archieffalkmaar.nl* heeft **140.398 unieke bezoekers** gehad.
- Deze unieke bezoekers brachten samen **268.246 bezoeken** aan *archieffalkmaar.nl*. De bezoeken aan *archieffalkmaar.nl* zijn voor het grootste gedeelte via Google (zo'n 140.000). Maar ook *Beeldbank-nh.nl* (zo'n 6000) en sociale media (zo'n 5600).
- Tijdens deze bezoeken bekeken ze **2.596.370 pagina's** (zie tabel 'paginaweergaven') op de site *archieffalkmaar.nl*

Paginaweergaven website archieffalkmaar.nl

De website *archieffalkmaar.nl* wordt continu bijgehouden en gemoderniseerd. Zo

- zijn in 2014 nieuwe viewers voor kranten, tijdschriften en adresboeken gelanceerd.
- is in 2014 de beeldbank aangepast zodat die nu te gebruiken is op tablets.
- Is in 2014 de digitale toegankelijkheid van repertoria op notariële archieven gerealiseerd.

De website van het Regionaal Archief wordt veel geraadpleegd. Vooral gedigitaliseerde genealogische bronnen en de beeldbank zijn veel gebruikte databases. Daarnaast zijn de volgende onderwerpen het meest bekeken:

- Een serie foto's uit 1959 over de zaterdagmarkt in Alkmaar. Aanleiding is een Ik was erbij-verhaal in de Alkmaarsche Courant⁴ en een tweet over de ontdekte foto's⁵. Ook de gedigitaliseerde glasplaatnegatieven van de Dames Vlaanderen zijn veelvuldig bekeken (zie: bit.ly/damesvlaanderen). Dit naar aanleiding van een tentoonstelling over de zusters bij het Stedelijk Museum Alkmaar.
- De meest geraadpleegde krant op de website is de Uitkijkpost Heiloo. De jaargangen 1952 tot en met 2008 zijn in 2014 in samenwerking met de redactie en Picturae Heiloo gedigitaliseerd (zie: bit.ly/uitkijkpost).

De website *archieffalkmaar.nl* biedt niet alleen digitaal toegang tot onder meer informatie over de organisatie, archiefinventarissen, gebruiksvoorwaarden, de beeldbank en de

⁴ Zie 'Publicaties' onder 'Naar buiten met de collectie' op pagina 21.

⁵ Zie 'Sociale media' onder 'Communicatie en PR' op pagina 16.

bibliotheekcatalogus. Ook geeft het de mogelijkheid tot een nadere ontsluiting van bronnen. Mede dankzij vrijwilligers zijn in totaal **circa 84408** akten ingevoerd, nagekeken, aangevuld of gecorrigeerd en **drie notulen- of resolutiedelen** en een **verzameling brieven** getranscribeerd.⁶ Ook staan op de website 'bladerboeken' met gemoderniseerde transcripties, zoals een kroniek over Schoorl uit 1711 (zie: bit.ly/Schoorlderkronecxken).

Naast de reguliere website beheert het Regionaal Archief *Alkmaaropdekaart.nl*⁷ Deze interactieve pagina biedt verschillende partijen de mogelijkheid hun collectie te ontsluiten.

- De website *Alkmaaropdekaart.nl* heeft **9.946 unieke bezoekers** gehad
- Deze unieke bezoekers brachten samen **11.706 bezoeken** aan *Alkmaaropdekaart.nl*
- Tijdens deze bezoeken bekeken ze **45.019 pagina's** op de site *Alkmaaropdekaart.nl*

⁶ Zie ook 'Vrijwilligers en werkgroepen' onder 'Bijlage 2 Personeel' op pagina 30 en 'Bijlage 7 Ontsloten beeldmateriaal in 2014' op pagina 38 voor een gedetailleerd overzicht.

⁷ Zie 'Samenwerken' onder 'Dienstverlening aan publiek' op pagina 22.

Educatie

Het Regionaal Archief is een historische werkplaats. De gebruiker van archieven en collecties krijgt hulpmiddelen aangeboden in de vorm van cursussen, workshops en andere educatieve programma's om de archieven en collecties zelf te kunnen interpreteren. Want om sommige bronnen te kunnen raadplegen zijn bepaalde vaardigheden nodig, zoals het lezen van oud schrift of kennis over de structuur van bepaalde archieven.

Ook startende onderzoekers kunnen bij het Regionaal Archief terecht met introductiecursussen. En door middel van educatie stimuleren we de (interesse in) geschiedbeoefening onder kinderen en jongeren, met programma's voor leerlingen van basisscholen. Educatie leidt niet alleen tot interesse, maar ook of vooral tot kennis en vaardigheden om archieven en collecties te kunnen gebruiken. De verwerking van historische bronnen in (gepubliceerd) onderzoek zorgt vervolgens voor kennisverspreiding van de geschiedenis van, en dus binding met de regio.

Cursussen en workshops

Het Regionaal Archief organiseert jaarlijks een reeks cursussen en workshops. In 2014 namen **172** mensen deel aan een cursus of workshop. Zoals een introductiemiddag waarbij startende onderzoekers wegwijs worden gemaakt in de collectie. Maar ook cursussen in het lezen van oud schrift en workshops en regionaal historisch onderzoek. In het educatieaanbod werkt het Regionaal Archief graag samen met partners. Zo zijn in samenwerking met de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) genealogische spreekuren georganiseerd in de studiezaal van het Regionaal Archief. En vinden er verschillende workshops genealogie plaats bij bibliotheken van KopGroep Bibliotheken en Bibliotheek Kennemerwaard in het werkgebied.

Scholen

Het Regionaal Archief draagt graag bij aan de kennisontwikkeling op het gebied van regionale geschiedenis van leerlingen van het basis en voortgezet onderwijs. Zo zijn **191** middelbare scholieren uit Bergen, Schagen en Alkmaar geholpen bij het schrijven van een profielwerkstuk of andere schoolopdrachten. Daarnaast ontving het Regionaal Archief **474** basisschoolleerlingen. Zij doorlopen een ochtendvullend programma waarbij verschillende onderdelen van de collectie worden aangesproken. De leerlingen doen hierbij een breed palet aan kennis over de regionale en lokale geschiedenis op. Ook werkte het Regionaal Archief mee aan een lesbrief voor basisscholen over het oorlogsmonument aan de Harddraverslaan in Alkmaar (zie: bit.ly/RAAlesbrief). Dat geldt eveneens voor een lesbrief waarbij de lokale geschiedenis van Langedijk centraal staat.

Kranten op microfiche worden bekeken door basisschoolleerlingen

Zie 'Educatie' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 41 voor een gedetailleerd overzicht.

Digitalisering

Regelmatig digitaliseert het Regionaal Archief delen van archieven en collecties. Dit om het originele materiaal te beschermen tegen versneld verval door gebruik. Maar ook om het beschikbaar te stellen voor publiek over heel de wereld: via de website. Het beleidsplan 'Bij de tijd 2015-2018' schetst het doel de behoefte van bezoekers te laten leiden bij keuzes in digitalisering.

Archieven

Charters zijn middeleeuwse oorkondes. Als bewijs van gemaakte afspraken tussen twee of meerdere partijen, vormen charters een belangrijk onderdeel van oude archieven. De perkamenten documenten met kwetsbare wassen zegels zijn vaak gevouwen bewaard gebleven. Dit maakt dat raadpleging van originelen schade kan berokkenen.

Dit verslagjaar is, na een pilot om de omvang van het project te bepalen, gestart met het 'vlakken'⁸, digitaliseren en duurzaam bergen van charters. Onder de naam *Charterproject* worden de komende tijd zo'n 3000 charters, stammend uit 1325 tot de 18^e eeuw, uit alle gemeentearchieven behandeld. In 2014 zijn reeds 500 stukken behandeld en gedigitaliseerd. Het project zorgt voor het behoud van originelen en de mogelijkheid tot raadpleging van de stukken zonder dat deze aangetast worden. Op termijn worden de digitale beelden raadpleegbaar via de website.

Charters in behandeling

Kranten

In september 2014 is een vernieuwde 'krantenviewer' op onze website gelanceerd (zie: bit.ly/RAAkrantenviewer). Hiermee zijn gedigitaliseerde kranten met behulp van OCR-technieken op elk woord doorzoekbaar. De uitgaven zijn tevens te selecteren op editie, periode, jaargang, etc. Zo worden lokale geschiedenissen voor iedereen, waar dan ook ter wereld, gemakkelijk te onderzoeken. Want waar anders dan in de plaatselijke kranten wordt het nieuws van alledag verteld?

De krantenviewer van het RAA

⁸ De vouwen uit het document halen zodat deze vlak geborgen kan worden.

Naast de reeds gedigitaliseerde kranten zijn in 2014 uitgaven van Alkmaarse kranten en de Heilooër Uitkijkpost met een totaal van **172.000** pagina's aan de krantenviewer toegevoegd.

Tijdschriften

De gedigitaliseerde tijdschriften van historische verenigingen (zie: bit.ly/RAAtijdschriftenviewer) zijn aangevuld met in totaal **7000** pagina's. Alle uitgaven in de tijdschriftenviewer zijn aangevuld met de jaargangen 2009 tot en met 2012 (**5.600** pagina's). Uitzondering is 'Zicht op Haringcarspel', waarvan de jaargangen 1992 tot en met 2012 zijn toegevoegd (**1.400** pagina's). Op al deze titels geldt een auteursrechterlijke beperking van 5 jaar.

Beeldcollectie

In het verslagjaar zijn in totaal **1900** afbeeldingen gescand, ingevoerd in het beheersysteem Memorix Maior en gepubliceerd op de beeldbank via de website. Het grootste deel hiervan betrof een selectie bijzondere foto's uit de fotocollectie van de voormalige gemeente Niedorp.

Een greep uit de collectie Niedorp

Zie 'Digitalisering' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 42 voor een gedetailleerd overzicht.

Communicatie en PR

In het communicatiebeleid van het Regionaal Archief worden doelgroepen onderscheiden en via verschillende media benaderd. Het resultaat is offline terug te zien in de lokale, regionale en landelijke aandacht in de pers. En online in aandacht via sociale media en anderszins. We worden steeds zichtbaarder. Wist u bijvoorbeeld dat de studiezaal van het Regionaal Archief op Google Streetview te zien is (zie: bit.ly/RAAstreetview)? En dat medewerkers van het Regionaal Archief te zien en horen waren bij landelijke programma's als Met het oog op morgen en Radio 1 Vandaag? Of geïnterviewd zijn voor bladen als Informatie Professional (IP)?

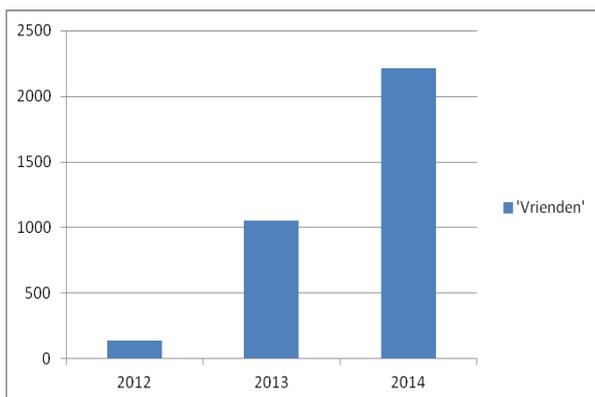
Sociale media

Het Regionaal Archief Alkmaar is actief op verschillende sociale media kanalen. Zoals Facebook, Twitter, Pinterest, GooglePlus, Flickr en YouTube. We zijn op dit gebied nieuwsgierig en vooruitstrevend. We zien de waarde van de interactiviteit en de snelheid en het gemak waarmee informatie gedeeld wordt in. Ook leidt het gebruik van sociale media tot meer aandacht voor de website en activiteiten in het gebouw. Daarnaast zijn er in 2014 steeds meer inhoudelijke vragen gesteld via Facebook. En steeg het aantal volgers en 'vrienden' aanzienlijk:

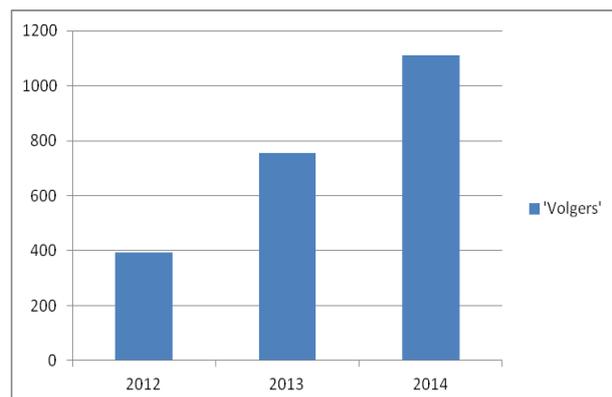
Twitter @ArchiefAlkmaar: **1111** volgers
Facebook Regionaal Archief Alkmaar: **2217** vrienden

De 2000^e vriend op Facebook

Vrienden Facebook

Volgers Twitter

Het populairste bericht op Twitter is een tweet over ontdekte foto's uit 1959 over de Alkmaarse zaterdagmarkt (zie: bit.ly/RAApopulairtwitter). Ook deed een tweet over vacatures bij het Regionaal Archief het erg goed. Op Facebook was een post over een weggeefactie van de Historische Atlas van Kennemerland erg populair. Alsmede filmpjes over onderaardse gangen in Alkmaar (zie: bit.ly/RAApopulairfacebook).

Stuk van het Jaar

Het Regionaal Archief neemt ook op het digitale terrein graag deel aan initiatieven waarbij cultuur, erfgoed of archieven in het algemeen lokaal, regionaal of landelijk onder de aandacht worden gebracht. Zo namen we deel aan de landelijke verkiezing Stuk van het Jaar (zie: bit.ly/RAAsvhj). Met de inzending van de glasplaatnegatief (1916) van een vrouw in militair uniform door de Bergense fotograaf Bonda eindigden we op de 14^e plaats van de 49 deelnemers.

De foto uit begin 20^e eeuw door A.J. Bonda.

Traditionele media

Het Regionaal Archief verstuurde in 2014 in totaal **16** persberichten. Deze zijn, afhankelijk van het onderwerp, verspreid over lokale en regionale media in het werkgebied. De Alkmaarse media als het Noordhollands Dagblad / Alkmaarsche Courant maakte veelvuldig gebruik van de nieuwsberichten. Maar ook RTV-NH en andere lokale radiostations als RTV80, Heerhugowaard A Life, Radio Castricum en Compleet FM namen veel nieuwsberichten over. Vooral het nieuws over de verkiezing Stuk van het Jaar en de tentoonstelling '101 ogenblikken' van Theo van Houts zijn veel door media gebruikt.

Nieuwsbrieven

Het Regionaal Archief is in 2014 begonnen met het versturen van een digitale nieuwsbrief. Deze is **10** keer verstuurd en heeft **415** abonnees. De Archivaria wordt uitgegeven voor de Vrienden van het Archief en blijft voornamelijk op veler verzoek naast de digitale nieuwsbrief ook beschikbaar in papieren vorm.⁹

⁹ Zie 'Archivaria' onder 'Bijlage 3 Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.' op pagina 32.

Naar buiten met de collectie

Eén van de kerngedachten in het beleidsplan 'Bij de tijd 2015-2018' is de proactieve houding van het Regionaal Archief. We treden continu naar buiten met de collectie, met de gedachte dat die van iedereen is en dus gedeeld moet worden.

Tentoonstellingen

Het Regionaal Archief stelt zelf tentoonstellingen samen. De vaste expositieruimte kwam in 2014 gereed en kreeg **500** bezoekers.

'Onbekend maakt onbemind', luidt een overtuiging van het Regionaal Archief. Daarom is één van de beleidsdoelen in 'Bij de Tijd 2015-2018' het wekken van belangstelling voor de organisatie en collectie. Onder meer door mensen het gevoel van een historische sensatie te laten meemaken door middel van rondleidingen, laagdrempelige publicaties, lezingen en sociale media.

De vaste expositieruimte van het Regionaal Archief aan de Bergerweg

Ook verzorgde het Regionaal Archief extern tentoonstellingen. Zo is de tentoonstelling 'Bello' in de bibliotheek van Bergen NH ingericht.

Hoogtepunt was echter de tentoonstelling '101 ogenblikken, foto's van Theo van Houts 1958 – 1983', die van 22 november 2014 tot februari van 2015 in het Stedelijk Museum Alkmaar te zien was. Deze bestond uit een door het Regionaal Archief gemaakte selectie van foto's uit de collectie van de voormalig Panorama fotograaf Theo van Houts. Deze collectie is ondergebracht bij het Regionaal Archief Alkmaar. De tentoonstelling is in samenwerking met het Stedelijk Museum gerealiseerd en werd mede mogelijk gemaakt dankzij steun van Picturae BV en de Vriendenstichting van het Regionaal Archief. Het Stedelijk Museum heeft gedurende de looptijd van de tentoonstelling ruim **5800** bezoekers ontvangen. Mede dankzij dit succes zijn er plannen om dit initiatief te herhalen!

De succesvolle tentoonstelling met foto's van Theo van Houts.

Lezingen

Medewerkers van het Regionaal Archief geven regelmatig lezingen buitenshuis. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de collectie en archieven. Zo zijn er film- en fotoavonden gehouden en lezingen gegeven over en met de collectie van het Regionaal Archief. In totaal bezochten **370** mensen deze bijeenkomsten. Zo was een presentatie over de gemeentelijke fotocollectie van Nieuwe Niedorp zeer succesvol met 160 bezoekers. Maar ook Egmonders kwamen in groten getale op de presentaties in hun dorpen af.

Het Regionaal Archief participeert in de Werkgroep Cultuurhistorie van de Stichting UIT-IN-ALKMAAR.¹⁰ Deze organiseert onder meer jaarlijks een lezingencyclus onder de naam van het Alkmaars Historisch Café. In totaal kwamen **360** mensen naar een lezing in het kader van het Alkmaars Historisch Café. Vooral de lezingen over de nationaalsocialistische Alkmaarder Melchert Schuurman en de 15e / 16e eeuwse kunstenaar Van Oostsanen zijn goed bezocht.

Rondleidingen

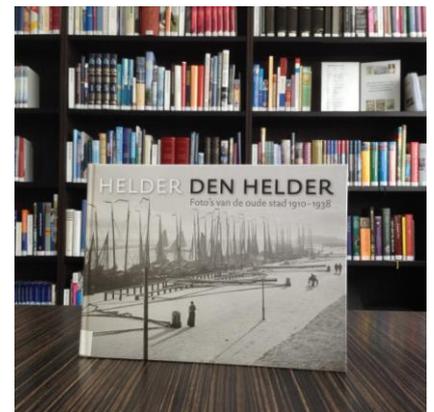
Veertien keer heeft een groep van een rondleiding door het pand aan de Bergerweg genoten, met in totaal **259** mensen. Tijdens een rondleiding wordt zowel de studiezaal als de vaste expositieruimte en het showdepot aangedaan. Daarbij wordt telkens het gebied waar de groep van afkomstig is centraal gezet. Zo organiseerden de werkgroep Zomeractiviteiten Heerhugowaard van Kern 8 (Stichting Welzijnsbevordering) een bezoek. Tijdens de rondleiding is dan ook extra nadruk gelegd op Heerhugowaardse archieven. Ook clubs en groepen uit Schagen en Bergen hebben een rondleiding gekregen.

Publicaties

Ook dit jaar verzorgden diverse medewerkers van het Regionaal Archief wekelijkse een aflevering van de populaire rubriek 'Ik was erbij' in het Noordhollands Dagblad / de Alkmaarsche Courant. In 2014 is tevens het boek 'Helder Den Helder, foto's van de oude stad 1910 – 1938' uitgegeven in samenwerking met de Helderse Historische Vereniging en mede mogelijk gemaakt door de Vriendenstichting van het Regionaal Archief. Deze laat een selectie zien uit een omvangrijke glasplatencollectie, welke door de vereniging geschonken is aan het Regionaal Archief.

Uitreiking van het eerste boek Helder Den Helder aan burgemeester Koen Schuiling.

Zie 'Naar buiten met de collectie' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 42 voor een gedetailleerd overzicht.

¹⁰ Zie 'Representatie' onder 'Samenwerken' op pagina 23. En 'Samenwerken' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 43.

Samenwerken

Het Regionaal Archief Alkmaar werkt samen met partnerpartijen in erfgoed, cultuur en overheidsdocumentatie. Dat kan zijn door advies en hulp bij archivering van collecties van historische verenigingen te geven, maar ook door platforms te creëren waar we gezamenlijk informatie kunnen presenteren. Zoals de 'opdekaart'-websites (zie: bit.ly/RAAopdekaart), waar na de Alkmaarse pagina in 2014 is gewerkt aan pagina's voor Heiloo en Heerhugowaard. Gesprekken over de realisatie van pagina's voor andere gemeenten lopen nog. Het Regionaal Archief stimuleert geschiedbeoefening en het vergaren van kennis over het werkgebied in het algemeen. Dat doet ze graag samen met andere partijen.

Het Regionaal Archief wil de regio gestalte laten krijgen door samenwerking met historische verenigingen, bibliotheken en cultuur- en erfgoedinstellingen of andere intermediairs.

Samenwerken met cultuur- en erfgoedpartners

Het Regionaal Archief tracht in samenwerking met historische verenigingen de samenleving representatief te documenteren. Zo worden collecties van verenigingen duurzaam bewaard in ons geklimatiseerde depot en soms gedigitaliseerd en/of ontsloten. Een aantal verenigingen maakt gebruik van software van het Regionaal Archief voor het ontsluiten en via internet aanbieden van beeldcollecties en historische tijdschriften. Met de toevoeging van het tijdschrift 'Zicht op Haringcarspel' zijn nu de tijdschriften van 16 historische verenigingen uit de regio geheel doorzoekbaar op de website van het Regionaal Archief.

Eerder is de beeldcollectie van de historische vereniging van Callantsoog in bewaring gegeven aan het Regionaal Archief Alkmaar. De leden beschrijven en publiceren in het verslagjaar de digitale collectie via het beheersysteem Memorix Maior. Een ander goed voorbeeld is de schenking van de collectie glasplaatnegatieven door de historische vereniging van Den Helder, waar een mooi boek uit voortgekomen is.¹¹

We werken ook samen in de verwerving en duurzame bewaring van particuliere archieven en collecties, gezien de verstrekkende kennis van aanwezige historische materialen op lokaal niveau bij de verenigingen. Zo is de ontsluiting van de rijke collectie van Piet Mooij over Bergen NH, geschonken aan het Regionaal Archief in samenwerking met de historische vereniging van dit dorp, nog gaande.

Tot slot houden medewerkers van het Regionaal Archief in samenwerking met en voor historische verenigingen tevens regelmatig foto- en filmavonden, lezingen en presentaties. In totaal zijn daarbij **685** bezoekers ontvangen.

Medewerking aan publiekspresentaties

Het Regionaal Archief werkt op verschillende manieren samen met andere partijen. We leveren regelmatig bruiklenen ten behoeve van tentoonstellingen. Dit kan kleinschalig zijn, zoals de verzorging van een replica van de eerste druk van de Kleyne chronycke van Leeghwater uit 1649 voor een tentoonstelling in het Raadhuis van De Rijp. Maar ook voor omvangrijker tentoonstellingen in musea als het Stedelijk Museum Alkmaar. Tevens levert

¹¹ Zie 'Publicaties' onder 'Naar buiten met de collectie' op pagina 21.

het Regionaal Archief digitale afbeeldingen ten behoeve van tentoonstellingen, bijvoorbeeld in Delft en Amsterdam. Maar ook in de regio als Alkmaar, Den Helder, Egmond en Heiloo.

Naast presentatie in de vorm van tentoonstellingen wordt beeld- en archiefmateriaal uit de collectie van het Regionaal Archief gebruikt in publicaties. Ook nemen medewerkers deel aan redacties en komen mede door hun inzet boeken en andere uitgaven tot stand. Tevens neemt het Regionaal Archief deel in diverse online initiatieven. Zoals de sites *WieWasWie.nl*, *Oneindignoordholland.nl* en *Beeldbank-nh.nl*

Representatie

Om kennis van het werk- en vakgebied te blijven actualiseren, alsmede onze specialisaties te laten gelden buiten de muren van het Regionaal Archief, bezoeken medewerkers gedurende het jaar regelmatig bijeenkomsten over en door het vakgebied. Tevens nemen veel medewerkers van het Regionaal Archief zitting in (besturen van) lokale, regionale en landelijke werkgroepen en andere organisaties.

Zie 'Samenwerken' onder 'Bijlage 8 Overzicht' op pagina 44 voor een gedetailleerd overzicht.

Achter de schermen

Naast autonome groei van de collectie door de wettelijk verplichte overbrenging van overheidsarchieven (20 jaar en ouder) zorgt het Regionaal Archief ook voor verwerving van particuliere archieven, historisch beeldmateriaal en publicaties uit en over het verzorgingsgebied. Zo documenteren we op representatieve wijze de samenleving. De afgelopen en komende jaren staan in het teken van de regio. Onder meer door beeldmateriaal, archieven van religieuze instellingen, verenigingen en particuliere archieven te acquireren uit de nog niet zo lang aangesloten gemeenten. Om dit doel te bereiken werkt het Regionaal Archief veel samen met historische verenigingen.

Archieven

Het Regionaal Archief ontvangt gedurende een jaar meters aan archiefmateriaal van gemeenten en particulieren. Deze informatie wordt vervolgens beschreven zodat de informatie opvraagbaar is.

Acquisitie overheidsarchieven	Totaal 254,5 meter ¹²
Acquisitie particuliere archieven	Totaal 34,9 meter ¹³
Bewerking	Totaal 9 nieuwe inventarissen en 13 bewerkte inventarissen ¹⁴

Bijzondere geïnventariseerde archieven zijn die van het Gewest Kop van Noord-Holland (zie: bit.ly/GewestKvNH) en die van de parochies te Den Helder. Deze zijn verkregen als gevolg van een actief acquisitiebeleid. Daarbij wordt geanalyseerd welke archieven verworven moeten worden om hiaten in de representatie van de samenleving in de collectie te vullen.

Bibliotheek

De bibliotheek van het Regionaal Archief Alkmaar herbergt een grote collectie publicaties over de regionale en lokale geschiedenis van het werkgebied. In 2014 zijn **426** uitgaven aangekocht of geschonken. De Koninklijke Bibliotheek schonk daarnaast **circa 2000** kinderboeken van de Alkmaarse Uitgeverij Kluitman aan het Regionaal Archief.

Een bijzondere aanwinst is die van 37 boeken over de Schermer uit voornamelijk de 20^e eeuw. Ook de 32 boeken over theologie uit de 18^e tot en met 20^e eeuw en de 27 boeken van de Alkmaarse leraar Willem van der Gaag (1923-1980) zijn noemenswaardig. Van de kranten kunnen de jaargangen 1933 tot en met 1941 van de *Alkmaarsche post voor Alkmaar en omstreken* en de jaargangen 1887 tot en met 2007 van de *Texelse Courant* niet onvermeld blijven.

Topografisch Historische Atlas

Het Regionaal Archief maakt gebruik van het digitale beheersysteem Memorix Maior. Hierin worden gedigitaliseerde beelden beschreven en voorzien van metadata, waardoor publicatie

¹² Zie 'Bijlage 4 Ontvangen archieven in 2014' op pagina 33 voor een overzicht van de geacquireerde overheidsarchieven.

¹³ Zie 'Bijlage 4 Ontvangen archieven in 2014' op pagina 33 voor een overzicht van de geacquireerde particuliere archieven.

¹⁴ Zie 'Bijlage 5 Ontsloten archieven in 2014' op pagina 35 voor een overzicht van de bewerkte archieven.

op de beeldbank mogelijk is. In 2014 zijn in totaal **circa 1850** afbeeldingen in Memorix beschreven.¹⁵

Tijdens het verslagjaar wordt veel beeldmateriaal geleverd aan derden. Dat is aan mensen die beelden gebruiken voor privédoeleinden, zoals het ophangen van een mooie foto in de woonkamer. Maar ook voor (commercieel) gebruik door bedrijven en media (**circa 30**). Zo is een afbeelding gebruikt op verpakkingsmateriaal van een Duits bedrijf. Maar ook voor bijvoorbeeld educatieve projecten van gemeenten. We leverden tientallen afbeeldingen voor de 'Kijksleutels' van de gemeente Alkmaar (zie: bit.ly/Kijksleutels) en een bijzondere virtuele attractie: een Oculus Rift – ride. Ook gebruikte onder meer de Volkskrant en NOS beelden uit de collectie van het Regionaal Archief.

De beeldcollectie wordt continu aangevuld met mooie aanwinsten. Deze worden zowel geschonken door particulieren als aangedragen door historische verenigingen en andere erfgoedpartners, of overgedragen door aangesloten gemeenten. De aanwinsten lopen uiteen van fotoalbums tot prenten, tekeningen, films en dia's. Mede door aandacht voor het archief in (sociale) media is een stijging in het aanbod merkbaar.

In totaal zijn **45** aanwinsten binnen gekomen waarvan 29 geregistreerd.¹⁶ Zoals oud kaartmateriaal met een linnen vlag uit de nalatenschap van de opzichter van de Hondsbossche Zeewering. En de gemeentelijke beeldcollectie van de gemeente Schermer, naar aanleiding van de gemeentelijke herindeling. Alsmede twee fotoalbums van de Historische Vereniging Alkmaar met een fotografisch verslag van de restauratie van de Grote Sint Laurenskerk te Alkmaar tussen 1923 en 1926.

Twee foto's uit het fotoverslag van de restauratie aan de Grote Kerk te Alkmaar

Restauratie en materieel beheer

Het restauratieatelier zorgt voor het beheer en behoud van de fysieke kwaliteit van archieven. De aanwezige kennis draagt bij aan risicobeperking- en beheersing. Bij acquisitie van fysieke archieven en collecties wordt gecontroleerd op biologische besmetting als schimmels, maar ook op de ongewenste papierliefebber het zilvervisje. Aangetaste

¹⁵ Zie 'Bijlage 7 Ontsloten beeldmateriaal in 2014' op pagina 38.

¹⁶ Zie 'Bijlage 6 Aanwinsten beeldmateriaal in 2014' op pagina 36.

documenten worden eerst behandeld voordat deze geordend en verpakt in het depot worden geplaatst. Daarnaast worden vanuit het restauratieatelier stukken gekeurd en voorbereid als bruikbaar voor bijvoorbeeld tentoonstellingen. Ook wordt er advies verstrekt aan derden over duurzaam materieel beheer.

Huisvesting en financiën

In het afgelopen jaar is voldaan aan de bezuinigingsopdracht van ruim 3%. Hiermee zijn de gemeentelijke bijdragen in de periode 2011-2014 teruggebracht van € 2.144.560 naar €1.905.346, een bezuiniging van bijna 12%. Als daar nog de opgelegde taakstelling ter grootte van de jaarlijkse indexering bij opgeteld wordt, komt de totale bezuiniging over de afgelopen vier jaar uit op ruim 15%.

Dit is extra zwaar vanwege het feit dat door de verhuizing een groter deel van de begroting vastligt in de niet-beïnvloedbare lasten (huur- en servicekosten). Ook vielen de energiekosten hoger uit vanwege het nog niet optimaal functioneren van de klimaatinstallatie. Dit, in combinatie met uit de benchmarks¹⁷ gebleken relatief beperkte budget en personeelsformatie van het RHCA, leidde ertoe dat in 2014 gezocht moest worden naar extra inkomsten en lastenverlagingen. Deze zijn gevonden in inkomsten via depotverhuur en bezuinigingen op personeelslasten, digitalisering en het activiteitenbudget.

Voor nieuw beleid, zoals het ontwikkelen van een e-depot, zal dus nieuw geld gevonden moeten worden. Voor de eerste fase is hiervoor een reserve Organisatieontwikkeling gevormd, waarmee de komende periode de kosten uit gedekt kunnen worden.

¹⁷ Martin de Caluwé / Westfries Archief, Benchmark archiefdiensten 2011, Hoorn 2011. De uitslagen van deze benchmark bevestigden nogmaals dat het RHCA, afgezet tegen het aantal inwoners, zowel qua budget als qua formatie bescheiden is. Daar waar de gemiddelde bijdrage per inwoner voor de andere archieven € 7,11 bedroeg, was dat op dat moment € 5,33 voor het RHCA. Het aantal formatieplaatsen per 10.000 inwoners bedroeg voor het RHCA 0,35, terwijl dat voor de overige diensten gemiddeld 0,6 was.

Bijlage 1 Bestuur

Het Regionaal Archief Alkmaar is een zelfstandige organisatie in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA). In deze regeling nemen in 2014 elf gemeenten uit de regio's Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland deel. Per 1 januari 2015 fuseren de gemeenten Graft-de Rijk en Schermer met Alkmaar en zal de gemeenschappelijke regeling voortaan uit negen gemeenten bestaan. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier neemt deel op basis van een bilaterale overeenkomst.

Algemeen Bestuur

Samenstelling op 31 december 2014:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar),
- mevrouw O. Rasch (Bergen),
- de heer H. Klijnstra (Castricum),
- de heer K.F. Schuiling (Den Helder),
- mevrouw H.R. Oosterop-Van Leussen (Graft-de Rijk),
- de heer L. Dickhoff (Heerhugowaard),
- de heer T.J. Romeyn (Heiloo),
- de heer J.R.A. Nawijn (Hollands Kroon)
- de heer J. Nieuwenhuizen (Langedijk),
- de heer B. Blonk (Schagen)
- de heer J.C. Hagens (Schermer).

Adviserend lid:

- mevrouw M.L. Loef (Provinciale Archiefinspectie).

Per 1 januari 2015 fuseren de gemeenten Alkmaar, Graft-de Rijk en Schermer tot de nieuwe gemeente Alkmaar. Aan het eind van het verslagjaar is dan ook afscheid genomen van de vertegenwoordigers van de gemeenten Graft-de Rijk en Schermer.

Op 21 mei en 17 december 2014 is het Algemeen Bestuur bijeengekomen. De voor 26 november uitgeroepen vergadering van het AB is niet doorgegaan omdat er geen quorum was.

Dagelijks Bestuur

Samenstelling op 31 december 2014:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter,
- de heer J. Nieuwenhuizen (Langedijk), portefeuillehouder financiën,
- de heer K.F. Schuiling (Den Helder), vice-voorzitter,
- mevrouw H.R. Oosterop-van Leussen (Graft-De Rijk), portefeuillehouder personeel.
- de heer P.J. Post (RHCA), secretaris.

Op 5 maart en 1 oktober 2014 is het Dagelijks Bestuur bijeengekomen.

Bijlage 2 Personeel

Het Regionaal Archief Alkmaar heeft in 2014 zowel afscheid genomen van collega's als nieuwe collega's verwelkomd. Op 31 december 2014 bestond de formatie van het Regionaal Archief uit 14,2 FTE en 17 medewerkers.

Uit dienst getreden:

- de heer drs. C.P.J.C. Renders, medewerker inspectie en acquisitie

In dienst getreden:

- mevrouw A. van der Lek, medewerker e-depot en informatiebeheer,
- de heer F. van der Horst, medewerker archiefinspectie.

Medewerkers per 31 december 2014

Directie en ondersteunende functies

- de heer drs. P.J. Post, directeur,
- mevrouw M. Huisman, managementassistent,
- de heer M. Alphenaar, medewerker informatiebeheer en automatisering,
- mevrouw B.F. Jansma, medewerker restauratie en conservering.

Team Dienstverlening

- de heer drs. H. de Raad, teamcoördinator,
- de heer drs. J.A.C. van Baar, medewerker studiezaal en educatie,
- mevrouw E. Snijders MA, medewerker dienstverlening,
- mevrouw drs. A. Ettekoven, medewerker dienstverlening,
- de heer R.T. Bankras, archiefassistent.

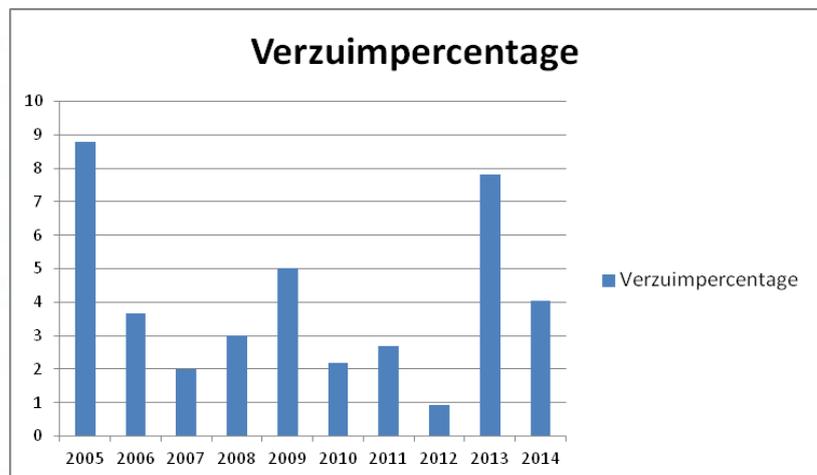
Team Bewerken en Behouden

- de heer drs. A. Zuurbier, teamcoördinator,
- mevrouw W.L. Deimveld, medewerker archieven,
- de heer J. van Dijl, conservator atlas,
- mevrouw T.S. Free MA, medewerker atlas,
- mevrouw M. Joustra, bibliothecaris,
- mevrouw R.S. Meijer, medewerker bibliotheek
- mevrouw A. van der Lek, medewerker E-depot en informatiebeheer,
- de heer F. van der Horst, medewerker archiefinspectie.

Verzuimcijfers

Hier een overzicht van het verzuimpercentage in 2014

Jaar	Verzuimpercentage
2005	8,8
2006	3,67
2007	2
2008	3
2009	5
2010	2,2
2011	2,7
2012	0,94
2013	7,8
2014	4,05

Stagiairs

Het Regionaal Archief Alkmaar begeleidt graag stagiaires van archivistiek en andere opleidingen tijdens hun studie. In 2014 hebben **twee studenten** hun stageperiode bij het Regionaal Archief met succes afgerond.

- Twan Mars heeft twee stageperiodes doorlopen. Als derdejaarsstudent Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie te Amsterdam herinventariseerde hij het archief van de voorgangers van woningcorporatie Kennemer Wonen. Als vierdejaarsstudent van dezelfde opleiding inventariseerde hij tijdens zijn afstudeerstage van een halfjaar twee van de vijf archieven van de parochies te Den Helder.
- Lianne de Beurs is vierdejaars studente Media, Informatie en Communicatie aan de Hogeschool van Amsterdam. Lianne bewerkte tijdens een afstudeerstage van een halfjaar het archief van het archief (herordenen en aanvullingen verwerken).

Zowel Lianne als Twan werden gedurende de afstudeerstage ingezet voor studiezaaldiensten en het verrichten van diverse werkzaamheden voor Topografisch Historische Atlas en Communicatie.

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging (PVT) is het medezeggenschapsorgaan binnen de organisatie en is op 31 december 2014 als volgt geformeerd:

- Renate Meijer, voorzitter
- Annemarie Ettekoven, secretaris en waarnemend voorzitter
- Mark Alphenaar, algemeen lid met portefeuille ARBO zaken

- Willy Deimveld, ambtelijk secretaris

Renate Meijer heeft het voorzitterschap overgenomen van Willy Deimveld. Twee nieuwe leden traden toe: Annemarie en Mark. Verder is er afscheid genomen van Miep Huisman als ambtelijk secretaris en Marijke Joustra als pro forma-lid.

In 2014 hebben zes overleggen plaatsgevonden, op: 6 februari, 3 april, 24 april, 3 juli, 18 september en 27 november.

De PVT heeft zich in 2014 gebogen over:

- Personele aangelegenheden; de rechtspositie en inzet van tijdelijke medewerkers en het aantrekken van een nieuwe inspecteur en medewerker e-depot.
- Bevraging van besluiten in voorbereiding en jaarstukken; gevolgen van aanhouden nullijn.
- Tijdelijke huisvesting van het Zuid-Afrikahuis in de kantoren en het depot van het Regionaal Archief.
- Cameratoezicht in de studiezaal; privacy t.a.v. personeel.
- Arbo / BHV; Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE)
- CAR / UWV; nieuwe CAO 'gemeenten 2013-2015'.
- Beleidsplan 'Bij de tijd 2015-2018'.
- Samenkomst MT en communicatie van het besprokene naar het personeel.

Vrijwilligers en werkgroepen

Het Regionaal Archief Alkmaar maakt graag gebruik van vrijwilligers en werkgroepen om haar bronnen op een steeds dieper niveau online te ontsluiten. Zo worden bronnen ook voor minder ervaren onderzoekers, alsmede onderzoekers op afstand, bereikbaar. Tevens betreft ze actief mensen bij de lokale en regionale geschiedbeoefening.

Vrijwilligers ontsluiten zowel genealogische bronnen vanuit huis als de beeldcollectie op de Bergerweg.¹⁸ Ook is er een transcriptiewerkgroep die werkt aan transcripties van moeilijk leesbare, oude bronnen. De transcripties worden gepubliceerd op de website van het Regionaal Archief (zie: bit.ly/RAAtranscripties)

De vrijwilligers genealogie worden begeleid door aangestelde coördinatoren binnen de groep vrijwilligers. Deze voeren controles uit en helpen bij vraagstukken. Pas als een coördinator vastloopt, neemt hij of zij contact op met het Regionaal Archief.

- Op 31 december 2014 waren er **42** vrijwilligers, waarvan **38** vrijwilligers genealogie en **4** vrijwilligers beeldcollectie.
- In 2014 zijn **6** vrijwilligers gestopt en **8** nieuwe vrijwilligers gestart.
- Op 31 december 2014 waren er **34** leden van een transcriptie werkgroep, verdeeld over twee teams.
- Er is in 2014 twee maal een coördinatorenoverleg van vrijwilligers genealogie gehouden.
- Er is in 2014 geen vrijwilligersdag geweest. Alle vrijwilligers hebben eind 2014 een kersttentie ontvangen.

¹⁸ Zie 'Bijlage 7 Ontsloten beeldmateriaal in 2014' op pagina 38.

Welke bronnen van het Regionaal Archief zijn dankzij de vrijwilligers en leden van de werkgroep in 2014 nader toegankelijk gemaakt? In totaal zijn **circa 84408** akten ingevoerd, nagekeken, aangevuld of gecorrigeerd en **drie notulen- of resolutiedelen** en een **verzameling brieven** getranscribeerd. In totaal zijn er nu circa 1.750.000 records op naam aangemaakt!

- In 2014 zijn door vrijwilligers genealogie 33 notariële repertoria ontsloten met een totaal van **31.832** ingevoerde akten.
- In 2014 is door vrijwilligers genealogie aan 31 repertoria begonnen, waarvan tot eind december **circa 22.000** akten zijn ingevoerd.
- In 2014 zijn door vrijwilligers genealogie 20 registers (**8341** akten) van de Burgerlijke Stand volledig nagelopen op fouten en waar nodig aangevuld en gecorrigeerd.
- In 2014 is door vrijwilligers genealogie aan 1 register van de Burgerlijke Stand begonnen, waarvan tot eind december **729** akten zijn ingevoerd.
- In 2014 zijn door vrijwilligers genealogie 4 bevolkingsregisters (**6506** akten) volledig nagelopen op fouten en waar nodig aangevuld en gecorrigeerd.
- In 2014 is door vrijwilligers genealogie aan 7 bevolkingsregisters begonnen, waarvan tot eind december **circa 15000** akten zijn ingevoerd.
- In 2014 zijn door de werkgroep transcriptie de eerste **drie delen notulen of resoluties** over de periode 1546 tot 1597 van de vroedschapresoluties van Alkmaar getranscribeerd. Dit is een meerjarig project, het is de bedoeling alle resoluties (ook wel 'notulen') van de vroedschap¹⁹ van Alkmaar tot circa 1800 te transcriberen.
- In 2014 is door de werkgroep transcriptie een **verzameling brieven** van de Alkmaarse VOC-bestuurder Wollebrand Geleysz de Jonge uit de 17^e eeuw getranscribeerd.

¹⁹ Vergelijkbaar met de moderne gemeenteraad.

Bijlage 3 Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.

Het Regionaal Archief heeft met haar Vrienden een achterban van zo'n 350 mensen.

Het bestuur

Samenstelling per 31 december 2014:

- J.C.M. (Joost) Cox, voorzitter
- F. (Fred) Timmer, secretaris
- S.P.A. (Simon) Zuurbier, penningmeester
- M. (Maarten) Noot, algemeen lid

Activiteiten

Er zijn in het verslagjaar geen aankopen gedaan door de Vrienden van het Archief. De stichting heeft financiële ondersteuning verleend bij de opzet van de tentoonstelling '101 ogenblikken' in het Stedelijk Museum Alkmaar. Alsmede aan de uitgave 'Helder Den Helder' met gedigitaliseerde glasplaatnegatieven.

Jaarlijks Vriendenuitje op vrijdag 23 mei naar Willemsoord in Den Helder. De groep van **37** vrienden kreeg een rondleiding door het Koninklijk Instituut voor de Marine en bezochten Reddingmuseum Dorus Rijkers.

Tevens zijn de Vrienden uitgenodigd de tentoonstelling '101 ogenblikken' in het Stedelijk Museum Alkmaar te bekijken. Fotograaf Theo van Houts was daarbij aanwezig om vragen te beantwoorden en zijn foto's toe te lichten.

Archivaria

Archivaria is een nieuwsbrief speciaal voor de Vrienden. In 2014 zijn twee nummers verschenen, in juni en december. Bij verzending van het eerste nummer is aan de ontvangers gevraagd of zij op toezending van de papieren uitgave prijs stellen. Circa honderd Vrienden hebben hier positief op geantwoord. Het tweede nummer is dan ook alleen aan hen fysiek verstuurd. Archivaria wordt voortaan tevens als PDF op de website geplaatst.

Bijlage 4 Ontvangen archieven in 2014

Ontvangen overheidsarchieven in 2014

- Gemeente Schermer, 1970-1992 Omvang: **28,5 m**
- Dienst Openbare Werken Heerhugowaard, 1964-1988 Omvang: **5,1 m**
- Gemeente Schagen, (1933) 1980-1995 (2000) Omvang: **21,5 m**
- Bouwvergunningen gemeente Bergen (Bergen I, Bergen II, Bergen aan Zee, Egmond, Schoorl) 1901-2000 Omvang: **162 m**
- Woningkaarten gemeente Schagen 1937-1982 en 1983-1994 Omvang: **6 m**
- Milieuarchief Alkmaar, 1945-1989 Omvang: **25,5 m**
- Milieudienst Kop van Noord Holland, 2007-2013 Omvang: **2,3 m**
- Aanvullingen op diverse gemeente- en waterschapsarchieven: Omvang: **3,6 m**
 - Gemeente Schagen 1943-1979
 - Gemeente Schagen 1980-1995
 - Diverse waterschapsarchieven (stukken afkomstig van dhr. A.B. Mann)
 - Kamer van Koophandel Alkmaar
 - Gemeente Graft De Rijk, 1970-1992
 - Gemeente Bergen 1922-1969 (wegenleggers, overige opgenomen in atlascollectie)
 - Gemeente Langedijk 1941-1989
 - Gemeente Schermer tot 1992
 - Polder Koegras
 - Daalmeerpolder

Totaal omvang overheidsarchieven: **254,5 m**

Ontvangen particuliere archieven in 2014

- Programmaraad Alkmaar, 2000-2013 Omvang: 1,5 m
- Vereniging Volksonderwijs, afdeling Bergen, ca. 1935-ca. 1985 Omvang: 0,1 m
- Rijwielhandel Coersen te Alkmaar, ca. 1940-ca. 1980 Omvang: 0,5 m
- Biljartclub Ouderen West (B.O.W.) te Alkmaar, ca. 1972-ca. 2012 Omvang: 0,1 m
- Vrouwen van Nu, afdeling Akersloot, ca. 2000 Omvang: 0,3 m
- (Doopsgezind) Broederschapshuis "Dopersduin" te Schoorl, circa 1932 – circa 1995 Omvang: 8 m
- Vrouwen van Nu, afdeling Schermeer, ca. 1955-ca. 2013 Omvang: 0,4 m
- Sint Jozefschool te De Rijk, ca. 1870-2013 Omvang: 1 m
- Basisschool Het Kompas te Schermerhorn, ca. 1920-ca. 2010 Omvang: 4 m
- Kegelclub De Burg te Alkmaar Omvang: 0,1 m
- Stichting Volksmuziekschool Bergen Omvang: 0,2 m
- Gymnastiekvereniging Voorwaarts te Koedijk, ca. 1895-ca. 1979 Omvang: 0,3 m
- Petrus Canisius College Alkmaar Omvang: 6 m
- Kegelclub De Unie te Alkmaar Omvang: 0,1 m
- Aanvullingen op diverse particuliere archieven: Omvang: 14,3 m
 - Schaakvereniging VVV te Alkmaar
 - Vereniging De Ambachtsschool voor Alkmaar en omstreken
 - Stichting 't Hooge Huys te Alkmaar
 - Vredeskerkje te Bergen aan Zee

- Noord-Hollandse betaalde voetbalclub AZ (uitgelijste fotoprint)
- Filmtheater Provadja te Alkmaar
- Plattelandsvrouwen, Vrouwen van Nu, afdeling Alkmaar
- Vereniging Kaas- en Botercontrolestation Noord Holland te Alkmaar
- Bewonersraad "Voorzorg", Stichting Woonwaard Noord-Kennemerland
- Overleg Stadsvernieuwing Alkmaar (OSA)
- VVV Bergen aan Zee
- Vereniging Protestants Christelijk Basisonderwijs
- Christen Democratisch Appel (CDA), afdeling Alkmaar
- Collectie Max Teeuwisse (Jazzcafe bij 'Max') te Den Oever (digitale bestanden)
- Uitgeverij Kluitman te Alkmaar
- Stichting Woonwaard Noord-Kennemerland
- Collectie WO II
- Volkshogeschool te Bergen
- Vereniging De Ambachtsschool voor Alkmaar en omstreken (stukken afkomstig van dhr. M. Kracht)
- Stukken afkomstig van G.J. van Leersum op o.a. archief Societeit "De Club" te Alkmaar en archief Familie de Lange
- Stoom Rijtuig- en Carosseriefabriek Jac. Met te Alkmaar, 1902-1928
- Hervormde Gemeente Heiloo
- Collectie WO I
- Collectie WO II
- Vereniging De Ambachtsschool voor Alkmaar en omstreken
- R.K. Parochie Sint Dominicus te Alkmaar
- Voetbalvereniging AFC'34 te Alkmaar
- Collectie Briefhoofden en Handelscorrespondentie en/of firma A. Meiboom
- Vereniging Sportraad Alkmaar
- Stichting Jaap Min
- Stichting Adriaan Roland Holst Fonds
- Hollandse Dansgroep 't Duivelspaard
- Advocatenkantoor Mr. F. Zeiler
- Collectie Aanwinsten (stukken van gebr. Dapper, lid van de rundveefokvereniging "De Duinstreek" te Egmond aan de Hoef, afkomstig van P. Bakkum te Schoorl)
- Collectie Aanwinsten (stukken afkomstig van dhr. A.B. Mann)
- Stukken afkomstig uit de nalatenschap van Ph. M. Bosscher, gebracht door dhr. A.C. Nobels (o.a. Collectie Aanwinsten)
- Collectie Aanwinsten; aantekeningen van T.B. Roep over het boekje *gelukkig door werken* (portret van Cornelis Willem Bruinvis)(nr. 1567)
- Collectie Aanwinsten (doop/begraaf-document uit 1712-1729 van mevr. Houter-Gootjes te Groenveld overgedragen door J. van Lunsen)
- Collectie Aanwinsten (aantekeningen en gekopieerde stukken betreffende Hofje Laurens van Oosthoorn)
- Collectie Aanwinsten ((huwelijks)jubileumposter Wieringer Eilandmuseum Jan Lont te Hippolytushoef, 1851)
- Collectie Aanwinsten (aanteken(school)schriftjes van dhr Bloedjes te Limmen)
- Collectie Aanwinsten (stukken oranjevereniging Alkmaar)
- Collectie Aanwinsten (stukken afkomstig van dhr. M. Kracht)

Totaal omvang particuliere archieven: **34,9 m**

Bijlage 5 Ontsloten archieven in 2014

In 2014 kwamen **9** nieuwe inventarissen tot stand en zijn **13** inventarissen voorzien van een aanvulling of bewerkt. In totaal is hiermee 60 meter archief ontsloten.

Gereed gekomen inventarissen op archieven in 2014

- Milieudienst Kop van Noord-Holland
- Voorgangers wooncorporatie Kennemer Wonen te Alkmaar
- Doopsgezind Broederschapshuis Dopersduin te Schoorl
- H. Petrus- en Paulusparochie te Den Helder
- H. Nicolaasparochie te Den Helder
- OLVOParochie te Den Helder
- Vredeskerkparochie te Den Helder
- Gereformeerde kerk te Den Helder
- Woningkaarten Schagen

Bewerkte of aangevulde inventarissen op archieven in 2014

- Dienst Openbare Werken Heerhugowaard 1950-1988
- Gemeente Koedijk 1814-1972
- Gewest Kop van Noord-Holland
- Familie Kessler de Lange
- Parochie Wieringermeer
- H. Nicolaasparochie te Den Helder
- H. Petrus- en Paulusparochie te Den Helder
- Hofjes van de stichting Paling en van Foreest
- Collectie Briefhoofden en Handelscorrespondentie
- Ambachtschool Alkmaar
- Collectie Aanwinsten
- Collectie Elders
- Voorgangers woningcorporatie Kennemer Wonen

Bijlage 6 Aanwinsten beeldmateriaal in 2014

- 44 fotoafdrukken afkomstig uit het gemeentearchief van Alkmaar, afbeeldende een documentaire reeks van panden met gevelreclame.
- Twee huwelijksportretten van dhr. L. Krijff uit 1905, een groepsfoto met cadetten uit ca. 1910 en een prentbriefkaart van de Academie te Groningen. Met biografisch schetsje.
- Twee fotoalbums met foto's van het bestuur (uitjes, openingen, etc.) van Reigersdaal te Heerhugowaard. Alsmede drie luchtfoto's uit '77, '80 en '85 (KLM) en een ansichtkaart van Willibrordus.
- Bewaargeving van foto/beeldcollectie van de Historische vereniging Callantsoog.
- 16mm-kleurenfilm zonder geluid over de kunstsbaan Il Primo te Bergen NH rond 1972. Beelden van vermoedelijk Oostenrijkse skileraar, oefeningen op de baan en publiek.
- Veertien dozen met foto- en jubileumalbums en overige personalia betreffende en van dhr. Jan Kok, hoofdonderwijzer van de Van Brederodeschool te Bergen NH.
- Diverse losse aanwinsten, aanvullingen en losse afbeeldingen afkomstig uit de collectie "Straten Alkmaar".
- Fotoafdruk groepsportret vakantiekolonie bij pension Bergeroord aan de Dorpsstraat 15 te Bergen NH, alsmede van pensionhouders J.C. van Pomeran en A. de Boer (tussen 1919 en 1926) en kinderen in het bos. Tevens gastenboek van het pension en achttien prentbriefkaarten van Bergen en Bergen aan Zee.
- Zes fotoafdrukken afbeeldende de intocht der Canadezen in 1945 op de Kennemerstraatweg te Alkmaar (in beeldbank RAA003018970 t/m RAA003018975).
- Serie van twaalf fotokaarten en twee fotoafdrukken (zwart-wit) uit 1939 met als onderwerp Nederlandse militairen gemobiliseerd in Alkmaar. Inclusief brief met korte biografische schets.
- Vier fotoafdrukken van circa 1897 – 1918, afbeeldende de mobilisatieperiode te Den Helder. Inclusief biografische gegevens.
- Twee fotoalbums met foto's van de restauratie van de Grote Sint Laurenskerk te Alkmaar uit de jaren 1923-1926. De albums bevatten in totaal 111 (deels genummerde) fotoafdrukken en een lijst met beschrijvingen, ondertekend door de opzichter der restauratiewerken P.J. de Kort (1 juli 1926).
- Fotoafdruk van docenten en leerlingen aan de Rijkskweekschool (1949) poserend in het Rosarium op het Nassauplein. Met kopie namen van personen en brief met herinneringen aan de opleiding.
- Diverse archiefstukken, kaarten, foto's en een linnen 'vlag' met het wapen van de Hondsbossche uit de nalatenschap van opzichter van de Hondsbossche Zeewering, polder Het Koegras etc. dhr. H.G.Th. Mann.
- Één spoel super8 film, kleur, stom, "brand van de kerk in Oude Niedorp" uit 1977. Vervaardiger Dhr. A. Smit te Nieuwe Niedorp.
- Drie dozen krantenfoto's met knipsels als aanvulling op Collectie Hans Koolwijk.
- Drie foto's uit maart 1943 afbeeldende leden van de Lutherse Jongerenkring Alkmaar. De namen staan achterop geschreven.
- Twee gravures met drie vergezichten, afbeeldende het Hof van Sonoy, Koedijk en Haringhuizen in 1726.

- Prentbriefkaart afbeeldende vermoedelijk de Dorpsstraat in Nieuwe Niedorp. Met stempel 1934.
- Zes prentbriefkaarten afbeeldende Egmond aan Zee en Bergen aan Zee (o.a. Straatweg, strand met omroeper, gestrande Katwijker bom., hotel Zeerust).
- Twee prentbriefkaarten afbeeldende Schagen (Torenstraat, Heerenboschstraat, Stille Laan, Oude Slot en de markt).
- Twee klassenfoto's van de Rijks HBS te Alkmaar. Het betreft dezelfde klas in 1937 en 1942. Met enkele namen achterop.
- Fotoafdruk op karton van een poserende groep kinderen en volwassenen vermoedelijk op Texel.
- Prentbriefkaarten in kleur en zwart-wit, betreffende 20 x Bakkum, 5 x Alkmaar, 3 x Callantsoog, 2 x Egmond aan Zee, 2 x Vrouwe ter Nood Heiloo, 13 x Bergen (aan Zee), 3 x Camperduin, 3 x Texel, 3 x Castricum, 1 x Den Helder, 4 x Schoorl, 1 x Groet. Plus foto familie in Den Helder.
- CD-Rom bevattende 48 digitale foto's van het interieur en exterieur van het Regionaal Archief Alkmaar aan de Bergerweg.
- Twee miniatuurfoto's afbeeldende een meisje in bakkerskleding en twee kinderen op een stoel. Met onderschrift 'Chocolade H. Ringers'.
- Portretten van Jan Jimmink, Grietje van der Oord, Cornelis Blaauboer en Maartje Jimmink.

Bijlage 7 Ontsloten beeldmateriaal in 2014

In het digitale beheersysteem Memorix Maior worden gedigitaliseerde of digitale afbeeldingen beheerd. Aan deze beelden kan een beschrijving worden toegekend. Deze is na publicatie te zien op de beeldbank. In 2014 zijn in totaal **circa 1850** afbeeldingen beschreven, door medewerkers, stagiaires en vrijwilligers:

- Collectie Regionaal Archief Alkmaar: **circa 150**
- Fotocollectie Monumentenzorg gemeente Alkmaar: **circa 250**
- Gemeentelijke fotocollectie Nieuwe Niedorp: **circa 150**
- Gemeentelijke fotocollectie Bergen NH: **circa 150**
- Collectie prentbriefkaarten: **circa 200**
- Collectie Historische vereniging Sint Pancras: **circa 100**
- Collectie Historische vereniging Callantsoog: **circa 200**
- Collectie Historische Vereniging Schagen: **circa 90**
- Collectie Glasplaatnegatieven Den Helder: **circa 400**
- Collectie JosPé: **circa 65**

Bijlage 8 Overzicht

Fysiek bezoek

Geraadpleegde archieven in de studiezaal

Van de ruim 1.000 aanwezige archieven zijn in 2014 uit circa 360 archieven stukken aangevraagd. In totaal gaat het om bijna 7.000 aanvragen, waarvan vooral archieven die veel genealogische gegevens bevatten. Zoals de notariële archieven en oud-rechterlijke en weeskamerarchieven. Ook is er veel aangevraagd uit de oudere gemeentearchieven. Doordat er steeds meer recentere gemeentearchieven overgedragen zijn, zien we een frequente raadpleging van deze archieven door de gemeentelijke administraties zelf.

Diverse bezoekers publiceerden onderzoeken waarbij gebruik werd gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief Alkmaar. Naast vele artikelen in de tijdschriften van de historische en genealogische verenigingen verschenen de volgende publicaties:

- 300 jaar Dappers in Schoorl / Henk Burgering. - Schoorl : Henk Burgering, 2014. - 84 pagina's.
- Autobusdiensten in Noord-Holland, boven het Noordzeekanaal / Jan Duinmaijer. - Hoorn : Jan Duinmaijer, 2013. - [256] pagina's.
- Bij het 75ste ziekentriduum op Kapel : een korte historie / W.A.M. Admiraal. - Heiloo : R.K. Parochiebestuur, 2014. - 32 pagina's. - Geschiedenis van de driedaagse kerkelijke viering voor zieken en invaliden op Kapel bij Onze Lieve Vrouw ter Nood, Heiloo.
- Een buurt ontspoord : een onderzoek naar de wijze waarop de Spoorbuurt de saneringsplannen overleefde / John Groen. - [Alkmaar] : John Groen, 2014. - 19 pagina's. - Scriptie onderzoekswerkgroep Moderne Geschiedenis, Universiteit van Amsterdam.
- Delft gezien door de ogen van het Delftse geslacht Stuijling / door J.W. Stolk. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : J.W. Stolk, 2014. - 257 pagina's. - Bevat informatie over de Alkmaarse tak Stuylingh.
- Den Helder in de jaren '50 / Marinus Vermooten. - [Den Helder : Marinus Vermooten, 2014]. - 435 pagina's.
- Digitale lesbrief oorlogsmonument Harddraverslaan : handleiding voor de docent. - Alkmaar : 5 Mei Comité, 2014. - 3 pagina's + usb-kaart. - Samengesteld met medewerking van het Regionaal Archief Alkmaar.
- Door de paus uit Langedijk verdreven : de geschiedenis van Sint Pontianus van Broek / Theo Ettema. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : Theo Ettema, [2014]. - 248 pagina's. - Beschrijving van Pontianus van Spoleto, patroon van de kerk en van het dorp Broek op Langedijk.
- Driessen Aerospace : van loodgieter tot wereldspeler, 1938-2008 / samenstelling en redactie Peter van Trigt ; eindredactie Jolanda van der Toorn-Hoeksma. - Edam : Orange House, 2014. - 439 pagina's. - Het bedrijf is gevestigd in Limmen.
- Duinvermaak, al meer dan 100 jaar! : geschiedenis van Duinvermaak in woord en beeld / met bijdragen van Theo de Graaff ... [en anderen]. - Bergen : Duinvermaak, 2014. - 21 pagina's.
- De familie Zuurbier : het begon in de Schermer / samengesteld door Simon Zuurbier. - Castricum : Simon Zuurbier, 2014 (Schoorl : Pirola). - 344 pagina's.

- Het geheim van Kluitman : 150 jaar geschiedenis van een uitgeverij, 1864-2014 / met bijdragen van Marnix Croes, Berry Dongelmans, Janneke van der Veer ... [en anderen]. - Alkmaar : Kluitman, 2014. - 360 pagina's.
- Genealogie van de familie Bleeker uit Eenigenburg / door Wim Nypels ; tekeningen Ton Schotten. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : J.W.A.M. Nypels, 2014. - 193 pagina's.
- Genealogische overzicht van de familie van Toontje Poland 1796-1857 : zijn voorouders en zijn dochters / Ank Poland. - Leiden : Ank Poland, 2014. - 60 pagina's + 1 bijlage.
- De historie van AFC'34 / door Gerard Krom. - Alkmaar : AFC'34, 2014. - 245 pagina's.
- Historisch onderzoek langhuis Kreil 28, Barsingerhorn / J. van Lunsen. - [Schoorldam] : J. van Lunsen, 2014. - 19 pagina's.
- Honderd jaar winkelen in de Stationsstraat in Bergen NH / Frits David Zeiler. - Bergen : Boekhandel Thomas, 2014 (Schoorl : Pirola). - 32 pagina's.
- Houtzaagmolen De Drie Gebroeders uit West-Grafdijk afgebeeld op een tabaksdoos uit 1836 / Leo den Engelse. - In: Molinologie, nummer 42 (2014), pagina 21-29.
- Husidina : geschiedenis van Huisduinen en Den Helder tot 1814 / Jan T. Bremer. - Den Helder : Helderse Historische Vereniging, 2014 (Schoorl : Pirola). - 352 pagina's.
- Ich, Felder : Dichter und Rebell / Herausgeber Ulrike Längler, Jürgen Thaler. - Bregenz : Vorarlberg Museum, 2014. - 329 pagina's. - Betreft de Oostenrijkse schrijver Franz Michael Felder (1839-1869). - Uitgegeven bij de tentoonstelling, Bregenz, juni-november 2014.
- Het land achter de Hondsbossche : een cultuurhistorisch monument / William Siewertsen ; in samenwerking met Piet Glas. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : W. Siewertsen, 2014 (Schoorl : Pirola). - 242 pagina's.
- Levenstekens : gekaapte brieven uit het Rampjaar 1672 / door Judith Brouwer. - Hilversum : Verloren, 2014. - 352 pagina's. - Ook verschenen als proefschrift Groningen, 2013.
- Mysteries rond de Meester van Alkmaar & 'De zeven werken van barmhartigheid', 1504 / S.G. Bleichrodt-Vegter. - [Alkmaar] : Netty Bleichrodt-Vegter, 2014. - 111 bladen. - Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam, 2012.
- Onder "De Houtmarkt" : opgravingen bij Laet / Bloemstraat in 1998 en 1999 (98BLO, 99BLO) / Peter Bitter en Guus van den Berg ; met medewerking van Rob Roedema ... [en anderen]. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, Monumentenzorg en Archeologie, 2014. - 277 pagina's. - (Rapporten over de Alkmaarse monumentenzorg en archeologie [RAMA] ; 18)
- Het Oude Hof in Bergen : inspiratie, kunst, kennis en natuur / auteurs: Marleen Bouma-Kalshoven ... [en anderen]. - Wormerveer : Uitgeverij Noord-Holland, 2014. - 125 pagina's. - Uitgegeven bij de tentoonstelling 'Inspiratie; kunst, kennis en natuur' in Kranenburgh, Bergen, april-juni 2014.
- Over pastoors, polderjongens en parochianen : de geschiedenis en verhalen rond de Spoorbuurtkerk in Anna Paulowna van circa 1866 tot heden / door Hans Kapiteijn en Jos van Kuijeren ; [omslagillustratie door Jos Groneschild]. - [Anna Paulowna : H. Kapiteijn, 2014]. - 212 pagina's.
- 'Pantsers stooten door, stuka's vallen aan' : Melchert Schuurman : een muzikleven in dienst van de NSB en de Waffen-SS / Gerrit Valk. - [Amsterdam] : Boom, 2014. - 191 pagina's. - Biografie van de Alkmaarse componist en muzikleraar Melchert Schuurman (1900-1967).

- Parenteel en geschiedenis van de familie Roodenburch - Rodenburg, Noord-Holland / Tiny Rodenburg. - Bergen : Tiny Rodenburg, 2014. - 302 pagina's.
- La pointe et l'ombre : dessins nordiques du musée de Grenoble, XVIe-XVIIIe siècle / David Mandrella. - Paris : Somogy éditions d'art, 2014. - Overzicht van Hollandse, Vlaamse en Duitse kunstenaars uit de 16e-18e eeuw in het Musée de Grenoble. - Uitgegeven bij de tentoonstelling, maart-juni 2014. - Een schilderij van Hendrick Bloemaert (1601-1672) bevindt zich in de Corneliuskerk, Limmen.
- De polsstokbriefjes van Alkmaar : topstuk / Arjan Nobel. - In: Holland : historisch tijdschrift, jaargang 46 (2014), nummer 2, pagina 86-87.
- René Descartes in Egmond 1643-1649 / Peter J.H. van den Berg. - Egmond-Binnen : BP, 2014. - 157 pagina's.
- Scheurbuik en pest : enige recepten geplukt uit het memorie-boek van Reijer Gerritssoon / verzorgd door Eric van der Wal. - Bergen : Eric van der Wal, 2014. - 13 pagina's. - Het memorieboek bevindt zich in het Archief van de gemeente Bergen (1464-1813), inventarisnummer 2.
- De schilder Alexander Kläzener en de Sint Laurentiuskerk te Alkmaar / G. van Kleef. - Alkmaar : G. van Kleef, 2014. - 12 pagina's.
- De stad, het vuil en de beerput : een archeologisch-historische studie naar de opkomst, verbreiding en neergang van de beerput in stedelijke context (13de tot 18de eeuw) / Roos van Oosten. - Leiden : Roos van Oosten, 2014. - 335 pagina's. - Proefschrift Leiden. - Studie over de stedelijke hygiënische infrastructuur, aan de hand van onderzoek in Alkmaar, Haarlem, Leiden, Dordrecht, Deventer, Amersfoort en Den Bosch.
- Theo Colenbrander, 1841-1930 / Arno Weltens ; met een bijdrage van Willemijn Lindenhovius ; redactie Annemiek Rens, Willemijn Lindenhovius. - Assen : Drents Museum, 2014. - Zwolle : WBooks. - 143 pagina's. - Uitgegeven bij de tentoonstelling, Drents Museum, Assen, maart-september 2014. - Theo Colenbrander leverde een bijdrage aan het Album Amicorum voor A.L.G. Bosboom-Toussaint.
- Toerisme in Egmond aan Zee : de totstandkoming en de toekomst / Florian Willemsen, Justin van Schepen. - Alkmaar : Willemsen/Van Schepen, 2014. - 28 pagina's. - Profielwerkstuk Murmellius Gymnasium, Alkmaar.
- De Westfriese familie Aaij / Aay / Aey / Aeij / Aai / Aij / Ai / Ei : de Winkelder, Bovenkarspelder, Hensbroeker en Ilpendammer tak / [P.D. Aaij]. - [Plaats van uitgave niet vastgesteld] : [P.D. Aaij], 2014. - 126 pagina's.

Educatie

Cursussen en workshops

Overzicht van de cursussen en workshops bij en door het Regionaal Archief, en het aantal deelnemers.

- Introductiemiddagen, totaal **56** deelnemers.
- Genealogisch spreekuur, totaal **18** deelnemers.
- Cursus lezen van oud schrift voor beginners. Totaal **20** deelnemers.
- Cursus lezen van oud schrift voor gevorderden. Totaal **8** deelnemers.
- Workshop regionaal historisch onderzoek. Totaal **10** deelnemers.
- Workshops genealogie in samenwerking met KopGroep Bibliotheken en Bibliotheek Kennemerwaard (Limmen, Schoorl, Schagen, Heerhugowaard). Totaal **60** deelnemers.

Scholen

Overzicht van de scholen uit het basis en middelbaar onderwijs die een bezoek brachten aan het Regionaal Archief.

- Het Regionaal Archief ontving **191** middelbare scholieren van onder meer het Murmellius Gymnasium, de Berger Scholen Gemeenschap en het Regius College Schagen. Zij werden geholpen bij bijvoorbeeld het schrijven van een profielwerkstuk.
- Het Regionaal Archief ontving **474** basisschoolleerlingen.

Digitalisering

Kranten

De meeste van onderstaande titels zijn eerder gedigitaliseerd en in 2014 beschikbaar gekomen voor raadpleging via de website. Op al deze titels, behalve de Uitkijkpost, geldt een auteursrechterlijke beperking van zeventig jaar:

- Alkmaarsche Courant
1940 - 1942; 1946 - 1960 (**43.000** pagina's)
- Dagblad voor Noord-Holland: Alkmaarsche editie
1942 - 1945 (**2.206** pagina's)
- Nieuw Noordhollandsch Dagblad: voor Alkmaar en omgeving
1945 - 1947 (**3.532** pagina's)
1949 - 1952 (**7.138** pagina's)
- Noordhollands Dagblad: dagblad voor Alkmaar en omgeving
1952 - 1970 (**74.410** pagina's)
- Uitkijkpost: nieuwsblad voor Heiloo e.o.
1952 (**16** pagina's)
1955 - 2008 (**34.826** pagina's)

Naar buiten met de collectie

Lezingen

Voor onderstaande groepen zijn door medewerkers van het Regionaal Archief lezingen gegeven op externe locaties. Met als doel bekendheid te geven aan zowel de instelling zelf als de archieven en collecties.

<u>Locatie / onderwerp</u>	<u>Aantal bezoekers</u>
• Theater De Vest WO I lezing	45
• Oud brandweelieden in Egmond aan Zee	45
• Bewoners vakantiepark Mooyeveld in Egmond-Binnen	60
• Beeldbank gemeentelijke fotocollectie in Nieuwe Niedorp	160
• Bibliotheek Egmond aan den Hoef	60

Onderstaande lezingen hebben plaatsgevonden in het kader van het Alkmaars Historisch Café.

<u>Locatie / onderwerp</u>	<u>Aantal bezoekers</u>
• Bestaat West-Friesland wel	45
• Van Oostsanen, de eerste Hollandse meester	70
• Melchert Schuurman, een muziekleven in dienst van de NSB en Waffen-SS	85

- Kaas, concurrentie en waterstaat **50**
- Buiten schot, Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog **50**
- Koning Willem I, Oranjevorst in tijden van revolutie en oorlog **60**

Rondleidingen

*In 2014 hebben verschillende werkbezoeken plaatsgevonden en ontvingen we **50** gemeenteambtenaren uit Den Helder (**20**) en Bergen (**30**). Tevens hebben er verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden in het kader van de ontwikkeling van het e-depot en metadatamodelen²⁰.*

Daarnaast zijn verschillende gezelschappen rondgeleid door studiezaal, depot en expositieruimtes van het Regionaal Archief:

<u>Gezelschap</u>	<u>Aantal bezoekers</u>
• Platform Erfgoed Heerhugowaard	6
• 2 x Vrouwen van Nu	43
• 3 x Historische vereniging 'de Zijpe' (inclusief cursus)	35
• Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) afdeling Oostelijk West-Friesland	18
• Seniorenconvent Alkmaar	20
• CNV Onderwijs afdeling Noord-Holland Noord	34
• Commissie Geschiedschrijving van het Westfries Genootschap	5
• Kern 8 Werkgroep Zomeractiviteiten Heerhugowaard	20
• GGD Hollands Noorden (Alkmaar)	8
• Vereniging van Vrouwen met Hogere Opleiding (VVAO) afdeling Bergen	15
• Probusclub Schagen	20
• Voorjaarsledendag VTHA	35

Publicaties

Publicaties door medewerkers van het Regionaal Archief in 2014:

- Diverse medewerkers: 'Ik was erbij', wekelijkse rubriek in de Alkmaarsche Courant.
- Mark Alphenaar: Archieven en social media : succes komt niet vanzelf. In: Archievenblad, jaargang 118 (2014), nummer 8, pagina 22-25.
- Jesse van Dijnl e.a.: Helder Den Helder : foto's van de oude stad 1910-1938. - Alkmaar : Regionaal Archief Alkmaar, 2014. - 159 pagina's.
- Tessa S. Free: Archiefwetenschappelijke paradigma's in de praktijk van het Nederlandse archievenveld. - Amsterdam : Free, 2014. - 81 pagina's. - Masterscriptie Archiefwetenschap, Universiteit van Amsterdam.

²⁰ Zie 'E-depot' onder 'Dienstverlening aan overheden' op pagina 7 voor meer informatie.

Samenwerken

Samenwerken met cultuur en erfgoedpartners

In 2014 zijn in samenwerking met en voor een aantal historische verenigingen lezingen georganiseerd. Veelal leden van de verenigingen bezoeken deze bijeenkomsten.

<u>Gezelschap</u>	<u>Aantal bezoekers</u>
• Historische Vereniging Bergen	180
• Historische vereniging Koedijk	35
• Historische vereniging Sint-Pancras	50
• 2x Historische Verenigingen Den Helder	300
• Historische Vereniging Egmond	120

Medewerking aan publiekspresentaties

Het Regionaal Archief werkte mee aan de realisatie van de volgende tentoonstellingen door middel van bruiklenen:

- Tentoonstelling 'De natte handelsoorlog rond de drooglegging van De Waert', Poldermuseum Heerhugowaard, 1 april - 10 november 2014.
- Tentoonstelling 'Voetbalhelden van Kluitman', Stedelijk Museum Alkmaar, 30 augustus 2014 - 1 februari 2015.
- Voor het Raadhuis in De Rijp is een replica vervaardigd van de eerste druk uit 1649 van de Kleyne chronycke van Leeghwater, ter gelegenheid van de renovatie van het Raadhuis voor Koningsdag.
- Tentoonstelling, 'De Groote oorlog en het kleine dorp', Museum Het Sterkenhuis, 17 mei 2014 – 30 november 2014.
- Tentoonstelling 'De andere kant van Jaap Min', Oude Ursulinenkapel, oktober 2014.

Het Regionaal Archief werkte mee aan de realisatie van de volgende tentoonstellingen door middel van het leveren van digitale afbeeldingen:

- Noord-Holland Kunst Biënnale (NHBNL) in Alkmaar en Den Helder.
- Kunst 6 daagse op het GGZ-terrein te Heiloo.
- Tentoonstelling De Alkmaarse Vrouw in het Stedelijk Museum Alkmaar.
- Digitale historische route door VVV Hart van NH.
- Willem van Oranje in Prinsenhofmuseum te Delft.
- Naar de bergen! Kinderevacuaties in de Hongerwinter bij het Verzetsmuseum te Amsterdam.
- Op Reis in de bibliotheek van Egmond (door Stichting Historisch Egmond).
- De virtuele Oculus Rift – ride door de binnenstad van Alkmaar door NMTrix Studio's.
- Citytrip Alkmaar.
- Open Dag boerderij Nijenburg te Heiloo door Cultuurcompagnie NH.

Het Regionaal Archief werkte mee aan de realisatie van de volgende publicaties, door middel van bijvoorbeeld het leveren van digitale afbeeldingen of inhoudelijke begeleiding:

- Harry werkte mee aan uitwerking plannen voor het uitbrengen van een nieuw deel van de Westfrieze Historische Reeks.
- Door de paus uit Langedijk verdreven door T.J.M. Ettema.
- Geschiedenis van het vrijwillige brandweerkorps in Heerhugowaard en Schermer.

- De eerste editie van het Alkmaarse Shuffle Magazine.
- Sociaal werk in Nederland door Louise Prompers.

Representatie

- Alkmaarse Historische Reeks van de Stichting Alkmaarse Historische Publicaties
Paul Post heeft zitting in het bestuur van de Stichting Alkmaarse Historische Publicaties, dat de Alkmaarse Historische Reeks uitgeeft.
- Commissie Geschiedschrijving van het Westfries Genootschap
Harry de Raad heeft zitting in deze commissie van het Westfries Genootschap.
- Historisch Platform van de Historische Vereniging Alkmaar
Jan van Baar heeft zitting in deze werkgroep van de Historische Vereniging Alkmaar, die een educatief pakket voor de laagste klassen van het voortgezet onderwijs samen stelt (Alkmaar in de klas).
- Wergroep Cultuur Primair en brochure Formule C
Jan van Baar heeft zitting in deze werkgroep, waarin onder auspiciën van Artiance alle cultuurhistorische instellingen van Alkmaar zitting hebben. De werkgroep richt zich op cultuureducatie in het primair onderwijs en in het voortgezet onderwijs in Alkmaar, Graft-De Rijp en Bergen. In de brochure wordt al het aanbod gebundeld.
- Memorix Gebruikersvereniging (Picturae Heiloo)
Mark Alphenaar en Jesse van Dijl hebben zitting in de gebruikersdag van de vereniging.
- Archiefbibliothecarissen Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht
Marijke Joustra en Renate Meijer hebben zitting in dit overleg.
- Kring van Archivarissen in Noord-Holland (KANH)
Paul Post heeft zitting in het bestuur.
- Stichting UIT-IN-ALKMAAR
Paul Post heeft zitting in het bestuur van dit samenwerkingsverband van culturele instellingen in Alkmaar.
- Wergroep Cultuurhistorie van de Stichting UIT-IN-ALKMAAR
Harry de Raad participeert in deze werkgroep, welke onder meer verantwoordelijk is voor de organisatie van de lezingencyclus in het kader van het Alkmaars Historisch Café. Zie ook 'Lezingen' onder 'Naar buiten met de collectie'.
- Platform Erfgoed Heerhugowaard
Harry de Raad neemt deel aan de vergaderingen van dit platform.
- Platform Erfgoed Bergen
Harry de Raad neemt deel aan de vergaderingen van dit platform.
- Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland (KVAN)
Tessa Free had tot oktober 2014 zitting in het bestuur, heeft zitting in het bestuur van KVAN-SNAAI, is redactielid van het KVAN-Archievenblad en neemt deel aan de commissies Lobby en Onderwijs.
- Vereniging Topografisch-Historische Atlas (VTHA)
Jesse van Dijl en Tessa Free nemen deel aan de voorjaarsledendag, waarvan het Regionaal Archief gastheer is. Jesse van Dijl neemt tevens deel aan de najaarsledendag, waar hij een presentatie houdt.
- Tijdschrift Geestgronden van Stichting Historisch Egmond
Jesse van Dijl is redactielid van dit tijdschrift.